

„TURYZM”, t. 8, z. 1, 1998

Piotr Rzeńca
Roman Szkup

CHARAKTERYSTYKA KANDYDATÓW NA SPECJALNOŚĆ
GEOGRAFIA TURYZMU I HOTELARSTWA UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO W 1997 r.

CARACTÉRISTIQUE DES CANDIDATS À LA SPÉCIALISATION:
GÉOGRAPHIE DU TOURISME ET DE L'HÔTELLERIE
À L'UNIVERSITÉ DE ŁÓDŹ EN 1997

CHARACTERISTICS OF THE CANDIDATES FOR THE STUDY
OF THE GEOGRAPHY OF TOURISM AND HOTEL MANAGEMENT
AT THE UNIVERSITY OF ŁÓDŹ IN 1997

W dniach 30.06.–06.07.1997 r. przeprowadzono czwarty nabór kandydatów na studia na kierunku geografia, specjalność geografia turystyki i hotelarstwa na Uniwersytecie Łódzkim.

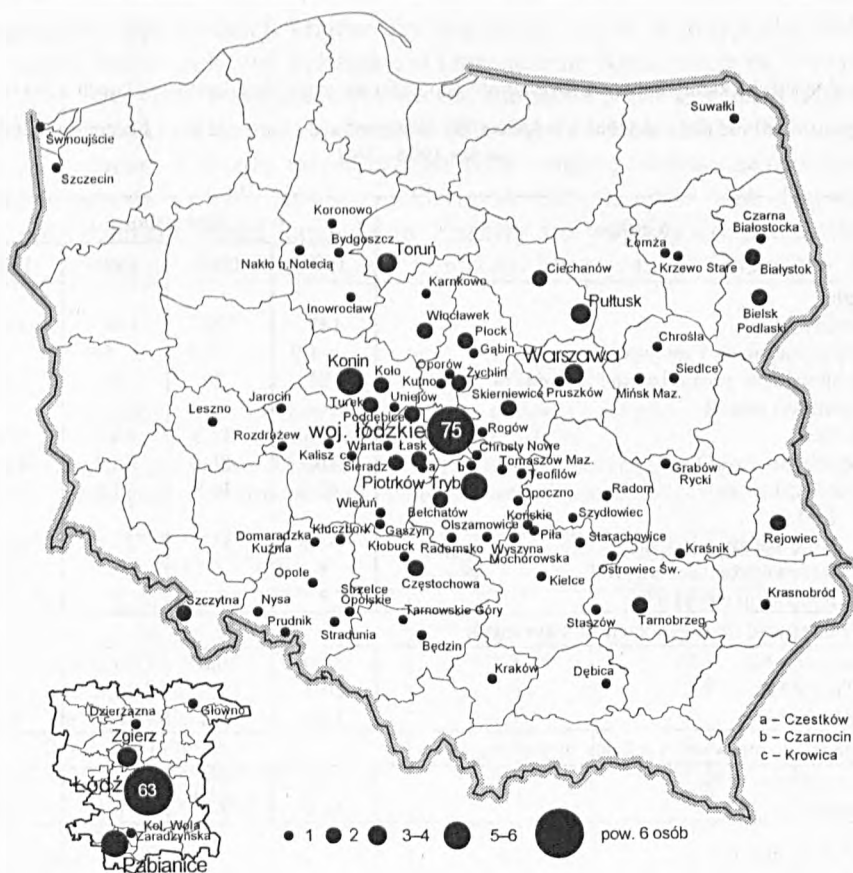
Liczba ubiegających się o 30 indeksów, 191 osób, wzrosła w porównaniu z rokiem 1996 o ponad jedną czwartą (28,2%), zbliżając się do rekordowego wyniku z 1995 r. (220 zdających). Na jedno miejsce przypadło zatem ponad sześcioro chętnych. Wśród grupy młodzieży znalazło się dwoje finalistów Olimpiady Geograficznej i Nautologicznej. Egzamin wstępny sprawdzający wiedzę z zakresu szkoły średniej odbywał się dwuetapowo. W pierwszej fazie kandydaci rozwiązywali test geograficzny oraz wypełniali ankietę dotyczącą m. in. ich zainteresowań, uprawnień turystycznych, motywów wyboru kierunku studiów, znajomości walorów turystycznych rodzinnych miejscowości oraz regionów turystycznych Polski i Europy. Drugi etap stanowił egzamin ustny z geografii (zdający losowali zestawy z zagadnieniami) oraz konwersacja w wybranym nowożytnym języku europejskim. Warunkiem przystąpienia do części ustnej było uzyskanie pozytywnej oceny z testu z geografii, co okazało się trudnym zadaniem dla większości młodzieży. Pomimo obniżenia progu, pierwotnie decydującego o zaliczeniu części pisemnej, z 60 do 40% poprawnych odpowiedzi

w teście, niemal dwie trzecie (64,7%) zdających otrzymało oceny niedostateczne. Co szósty kandydat (16,8%) nie zdobył nawet 20% punktów, a jedna z osób nie rozwiązała żadnego zadania testowego. Nikt nie otrzymał oceny bardzo dobrej (!), zaś najlepsza praca uzyskała tylko 73% możliwych do zdobycia punktów. Do części ustnej egzaminu przystąpiło 65 kandydatów. Największą popularnością wśród zdawanych przez młodzież języków obcych cieszył się język angielski (45 osób). Na drugim miejscu uplasował się język niemiecki (12 osób) – język rosyjski, wyraźnie odchodzący w zapomnienie, wybrały zaledwie dwie osoby.

W wyniku przeprowadzonego postępowania rekrutacyjnego ostatecznie przyjęto 34 kandydatów: 32 osoby, które uzyskały najlepsze wyniki z egzaminów oraz dwoje finalistów Olimpiady Geograficznej i Nautologicznej – zwolnionych z postępowania egzaminacyjnego. Do grupy tej dołączyło jeszcze trzech obcokrajowców z Albanii, Bułgarii i Korei Południowej.

Skąd pochodzili zdający? Dominującą grupę stanowili mieszkańcy Łodzi (33,0%), województwa łódzkiego (6,3%) i województw ościennych (18,3%). Łącznie stanowili oni 57,6% zdającej młodzieży. Do 31 wzrosła liczba województw, z których rekrutowali się zdający, co potwierdza wcześniejszą opinię o systematycznie rosnącym zainteresowaniu studiami tego typu (Stasiak, Włodarczyk 1996). Co dziewiąty kandydat pochodził z przygranicznych województw Polski, a co drugi mieszkał w mieście wojewódzkim (rys. 1, tab. I). Przewagę liczebną posiadały kobiety (79%) i tegoroczni absolwenci szkół średnich (82,2%). Wśród 34 maturzystów z lat wcześniejszych 10 już wcześniej ubiegało się o przyjęcie na geografię turystyki i hotelarstwa, zaś 11 zdobywało studenckie doświadczenie na innych kierunkach i uczelniach. Niektórzy byli też słuchaczami policealnych studiów, m. in. hotelarstwa, języków obcych. Miażdżącą przewagę uzyskali absolwenci liceów ogólnokształcących – 94,8%, w tym liceów niepaństwowych (społecznych, publicznych, prywatnych) – tylko 5,2%. Najwięcej kandydatów kończyło klasy licealne o profilu ogólnym – 58,9%, w tym z rozszerzonym programem języka obcego – 15,4% i biologiczno-chemicznym – 11,1%. Zaledwie kilka osób (5,2%) ukończyło liceum innego typu (handlowe, ekonomiczne) bądź technikum: hotelarskie (Koło, Kutno, Łódź, Toruń, Zakopane), chemiczne i kolejowe.

Niespełna co szósty (17,4%) kandydat deklarował przynależność do organizacji związanych z turystyką: 9,8% – PTTK, 8,7% – PTSM, dwie osoby należały do Polskiego Związku Żeglarskiego, po jednej do Łódzkiego Klubu Wysokogórskiego i LOP (tab. I). Równie mało osób deklarowało posiadanie uprawnień turystycznych (15,2%). Najwięcej osób, 11, posiadało patent żeglarski, pięć osób – uprawnienia pilota wycieczek zagranicznych, cztery zdobyły legitymację młodzieżowego organizatora turystyki. Posiadaniem jakiegokolwiek odznaki turystycznej pochwalić się mogło jedynie 14 kandydatów (7,6%!).

Rys. 1. Pochodzenie terytorialne kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa Uniwersytetu Łódzkiego w roku 1997

Dessin 1. L'origine territoriale des candidats à spécialité: Géographie du tourisme et l'hôtellerie
à l'Université de Łódź en 1997

Na miano paradoksu, podobnie jak w roku 1996 (Ś t a s i a k, W ł o d a r c z y k 1996), zasługuje pogłębienie się tendencji, w której coraz mniejszemu zainteresowaniu organizacjami turystycznymi, zdobywaniem uprawnień i odznak turystycznych towarzyszy deklarowanie zainteresowania geografiami i turystyką, jako głównego motywu ubiegania się o przyjęcie na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa (!). Ponad 50% kandydatów twierdziło, że fascynują ich podróże. Z fascynacją podróżami wiązało się główne oczekiwanie związane z przebiegiem studiów – zdecydowana większość kandydatów twierdziła w ankiecie, że studia umożliwią im poznanie nowych krajów, miejsc, obiektów i ludzi. Zale-

Tabela I

Charakterystyka kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa w latach 1994–1997
 La caractéristique des candidats à la spécialité: Géographie du tourisme et de l'hôtellerie dans les années 1994–1997

Cecha	Rok naboru			
	1994	1995	1996	1997
Liczba				
kandydatów	147	220	149	191
kandydatów na 1 miejsce	4,9	7,3	5,0	6,4
województw pochodzenia kandydatów	21	26	30	31
Procentowy udział				
kobiet	89,0	82,0	86,0	79,0
absolwentów LO	76,2	86,0	85,9	94,2
kandydatów z:	42,2	36,8	37,6	33,0
Łodzi				
województwa łódzkiego	55,8	45,5	43,0	39,3
województw ościennych	*	*	*	18,3
miast wojewódzkich	*	*	*	57,1
Przynależność do organizacji turystycznych				
Ogółem (w %)	33,0	20,0	25,0	17,4
PTTK (w %)	20,4	13,5	11,6	9,8
PTSM (w %)	13,6	3,0	6,2	8,7
Posiadacze uprawnień i odznak turystycznych				
Uprawnienia (w %)	9,5	9,0	21,3	15,2
Odznaki (w %)	16,0	11,0	6,6	7,6

* Brak danych.

Źródło: Opracowanie własne.

dwie nieco ponad jedna piąta oczekiwała od studiów pogłębienia wcześniej zdobytej wiedzy turystyczno-geograficznej. Niewiele osób oczekiwało od studiów doskonalenia w językach obcych.

Do najczęściej udzielanych odpowiedzi na pytanie o plany kandydatów po zakończeniu studiów należały: chęć pracy w ogólnie rozumianej „branży turystycznej”, chęć zostania przewodnikiem lub pilotem wycieczek – głównie zagranicznych, założenie własnego biura turystycznego, a także budowa pensjonatu, hotelu, założenie własnej organizacji turystycznej itd. Dla większości kandydatów (głównie tych, którzy nie przebrnęli postępowania rekrutacyjnego) najważniejsze w przyszłości było ogólnie rozumiane podróżowanie.

Pytaniem ankietowym pozwalającym określić znajomość z autopsji regionów turystycznych Polski i świata było polecenie wskazania regionów, w których kandydaci spędzali wolny czas w ostatnich pięciu latach. O ile na mapie konturowej Europy większość kandydatów nie miała kłopotów z zaznaczaniem i wpi-

saniem nazw odpowiednich krajów czy regionów, o tyle w przypadku Polski część kandydatów cechował dyletantyzm (zaznaczenie Karkonoszy na Wyżynie Lubelskiej, Szczyrku w okolicach Przemyśla, Karpacza w Bieszczadach itd.).

Zdecydowana większość kandydatów (80,4%) w latach 1992–1997 wyjeżdżała za granicę. Wyjazdu turystycznego poza miejsce stałego zamieszkania w okresie ostatnich pięciu lat nie zadeklarowało jedynie sześć osób. Największym powodzeniem wśród kandydatów cieszyły się wyjazdy do powszechnie znanych, uznawanych za „szablonowe”, regionów turystycznych Polski (tab. II).

Tabela II

Kierunki wyjazdów krajowych kandydatów na studia z geografii turystyki
i hotelarstwa w latach 1992–1997

Les directions des départs (sans dépasser les frontières du pays) des candidats désirant étudier la
géographie du tourisme et de l'hôtellerie dans les années 1992–1997

Region Polski	Zdający ogółem w 1997 r. (w %)	Przyjęci na studia w 1997 r. (w %)
Pobrzeże Zachodnie	21,2	14,7
Pobrzeże Słowińskie	28,8	29,4
Pobrzeże Gdańskie	25,5	29,4
Mierzeja Helska	7,6	5,9
Mierzeja Wiśłana	1,1	0
Pojezierze Pomorskie	4,9	2,9
Pojezierze Wielkopolskie	9,2	8,8
Pojezierze Kaszubskie	4,3	8,8
Żuławy Wiślane	2,2	5,9
Warmia	2,7	2,9
Pojezierze Mazurskie	26,1	20,6
Pojezierze Suwalskie	7,1	11,8
Bagna Biebrzańskie	1,1	2,9
Białostocczyzna i Podlasie	4,3	8,8
Okolice Łodzi	7,1	2,9
Mazowsze	6,0	8,8
Jura Krakowsko-Częstochowska	14,7	20,6
Góry Świętokrzyskie	13,6	8,8
Wyżyna Lubelska	8,7	5,9
Roztocze	2,2	2,9
Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie	1,1	2,9
Karkonosze	15,8	26,5
Kotlina Kłodzka	18,5	35,3
Beskid Śląski i Żywiecki	12,5	14,7
Tatry	46,2	41,2
Pieniny	9,8	23,5
Gorce	2,7	5,9
Beskid Sądecki i Niski	8,7	11,8
Bieszczady	20,1	23,5

Źródło: Opracowanie własne.

Co najmniej jedno z pasm karpackich odwiedziło w ostatnim pięcioleciu aż czterech z pięciu zdających, dominowały zdecydowanie Tatry (46,2%). W Sudetach wolny czas spędziło 38% zdających (Karkonosze – 15,8%, Kotlina Kłodzka – 18,5%). Podobnie jak w latach poprzednich, jako region znany z autopsji, zdająca młodzież bardzo często deklarowała szeroko rozumiany region polskiego wybrzeża. Na Pobrzeżu Zachodnim przebywało 21,2% zdających, na Pobrzeżu Słowińskim – 28,8%, Pobrzeżu Gdańskim – 25,5%. Znaczący, jednak mniejszy udział niż w przypadku regionów górskich i nadmorskich miał wypoczynek na obszarach pojeziernych, wśród których dominowało Pojezierze Mazurskie (26,1%).

W wyjazdach zagranicznych kandydatów zdecydowanie dominowały wyjazdy do krajów ościennych: Czech – 27,7%, Niemiec – 24,5% i Słowacji – 22,8%. Drugą grupą krajów licznie odwiedzanych były państwa basenu Morza Śródziemnego: Włochy – 31,0%, Francja – 23,4% i Hiszpania – 9,8%. Wyjazdy głównie do wakacyjnych szkół językowych spowodowały utrzymanie się wysokiego odsetka wyjazdów do Wielkiej Brytanii – 17,6%. Wśród wyjazdów kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa tradycyjnie już wysoki odsetek stanowiły zimowe wyjazdy do Austrii (tab. III).

Tabela III

Kierunki wyjazdów zagranicznych kandydatów na studia z geografii turystyki i hotelarstwa (w %)
Les directions des départs à l'étranger des candidats désirant étudier la géographie du tourisme et de l'hôtellerie

Państwo	Rok naboru			
	1994	1995	1996	1997
Ogółem	95,0	74,0	88,0	80,4
Austria	15,6	11,5	16,9	17,9
Czechy	24,5	18,5	27,9	27,7
Francja	20,4	23,0	35,3	23,4
Hiszpania	6,2	*	10,3	9,8
Holandia	8,2	*	9,6	3,8
Kraje byłego ZSRR	*	*	*	14,1
Kraje skandynawskie	*	*	*	13,6
Niemcy	27,9	21,0	29,4	27,7
Słowacja	31,3	18,5	22,1	22,8
Węgry	16,3	8,0	9,6	13,0
Wielka Brytania	6,8	6,0	17,6	17,4
Włochy	15,0	20,5	26,5	31,0

* Brak danych.

Źródło: Opracowanie własne.

Czwarty rok naboru na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa generalnie potwierdził prawidłowości rysujące się od początku powstania specjalności. Rok 1997 przyniósł kolejny wzrost zainteresowania studiami turystyczno-hotelarskimi na Uniwersytecie Łódzkim (liczba kandydatów zbliżyła się do rekordowego roku 1995). Niestety, wzrostowi liczby kandydatów nie towarzyszył wzrost poziomu wiedzy zdających. Wręcz przeciwnie – konieczność zdecydowanego (o 20%) obniżenia progu poprawnych, zaliczających test ogólnogeograficzny, odpowiedzi oraz brak choćby jednej oceny bardzo dobrej z testu wskazuje na słabe lub bardzo słabe przygotowanie się kandydatów do egzaminów wstępnych. Nadal próbę podjęcia studiów na specjalności podejmują w większości osoby przypadkowe, często nie posiadające podstawowej wiedzy ogólnogeograficznej, osoby marzące o zagranicznych wояażach, studiach łatwych, prostych i przyjemnych, a którym podstawową trudność sprawia korzystanie z atlasu. Ową przypadkowość potwierdza również statystyka osób posiadających uprawnienia i odznaki turystyczne. Świadczy o niej także liczba kandydatów należących do organizacji turystycznych takich jak PTSM czy PTTK.

Niepokojącym zjawiskiem jest kompletna nieznajomość przez młodych ludzi własnych rodzinnych miejscowości. Dla większości miejsca zamieszkania są nieatrakcyjne i niewarte większego zainteresowania, większość nie potrafi, nawet nie próbuje wskazać jakichkolwiek walorów rodzinnych stron.

Na tle sylwetki statystycznego kandydata – osoby dość przypadkowej, o niskim poziomie wiedzy geograficznej, nie mającej nic do powiedzenia na temat miejsca zamieszkania, nie posiadającej doświadczeń i uprawnień turystycznych, myślącej o studiach polegających głównie na podróżowaniu i studiowaniu przewodników – osoby, które przebrnęły postępowanie rekrutacyjne i zostały przyjęte na studia, charakteryzują się, oprócz oczywiście posiadanej wiedzy turystyczno-geograficznej, dobrą znajomością języków obcych, dorosłym podejściem do nauki przyszłego zawodu i dojrzałością związanych ze studiami oczekiwań.

Pozytywnym trendem wynikającym ze statystyki naboru jest stałe poszerzanie się zasięgu oddziaływania specjalności geografia turystyki i hotelarstwa. Stały spadek udziału kandydatów z Łodzi i okolic na rzecz ościennych województw Polski Środkowej i wręcz całego kraju świadczą o stałym umacnianiu się pozycji specjalności wśród kierunków studiów Uniwersytetu Łódzkiego.

PIŚMIENNICTWO

- Jakóbczyk - Gryszkiewicz J., Włodarczyk B., 1995, *Charakterystyka kandydatów na studia z geografii turystyki i hotelarstwa w Uniwersytecie Łódzkim w roku akademickim 1994/1995. (Pierwszy nabór na studia z geografii turystyki i hotelarstwa)*, „Turystyka”, t. 5, z. 1.

- J a ż d ż e w s k a I., W o l a n i u k A., 1996, *Charakterystyka kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa Uniwersytetu Łódzkiego w 1995 r.*, „Turystyka”, t. 5, z. 2.
- S t a s i a k A., W ł o d a r c z y k B., 1996, *Charakterystyka kandydatów na specjalność geografia turystyki i hotelarstwa Uniwersytetu Łódzkiego w 1996 r.*, „Turystyka”, t. 6, z. 2.

Mgr Piotr Rzeńca
Mgr Roman Szkup
Uniwersytet Łódzki
Katedra Geografii Miast i Turystyki
al. Kościuszki 21
91-418 Łódź

Wpłynęło:
3 marca 1998 r.

Robert Wiluś

XIV SEMINARIUM TERENOWE „WARSZTATY BADAWCZE
Z GEOGRAFII TURYSTYKI” ŁAZY KOŁO BOCHNI, 11–13 WRZEŚNIA 1997 r.

XIVe SÉMINAIRE DE TERRAIN „ATELIERS DES RECHERCHES
SCIENTIFIQUES SUR LA GÉOGRAPHIE DU TOURISME”,
ŁAZY PRÈS DE BOCHNIA, 11–13 SEPTEMBRE 1997

– 14TH FIELD SEMINAR ‘GEOGRAPHY OF TOURISM RESEARCH
WORKSHOP’, ŁAZY NEAR BOCHNIA, 11–13th SEPTEMBER 1997

W dniach 11–13 września 1997 r. odbyło się kolejne, XIV seminarium terenowe „Warsztaty badawcze z geografii turystyki”. Konferencja tradycyjnie zorganizowana została przez Katedrę Geografii Miast i Turystyki Uniwersytetu Łódzkiego, a właściwie przez Zakład Geografii Turystyki stanowiący od 1996 r. odrębną jednostkę w ramach Katedry Geografii Miast i Turystyki UL. Drugim organizatorem seminarium był Zakład Geografii Turystyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Spotkanie odbyło się w Łazach koło Bochni w stacji naukowej Instytutu Geografii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Podobnie jak w ubiegłych latach, celem seminarium było zaprezentowanie i przedyskutowanie aktualnej problematyki badawczej geografii turystyki zmierzające do poszerzenia warsztatu badawczego tej dyscypliny naukowej o nowe pomysły i rozwiązania.